

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
2003 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 13-Ի N 780-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ
ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ
ՆԱԽԱԳԻԾ**

ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

— _____ 2019 թվականի N __ -Ն

**Հայաստանի Հանրապետության ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2003 ԹՎԱԿԱՆԻ
ՀՈՒՆԻՍԻ 13-Ի N 780-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ մեջ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5.1-ին հոդվածի «ե» կետով և համաձայն «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33-րդ հոդվածի՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը *որոշում է*.

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի հունիսի 13-ի «Բժշկասոցիալական փորձաքննության ժամանակ օգտագործվող դասակարգիչները և հաշմանդամության խմբերի սահմանման չափանիշները հաստատելու մասին» N 780-Ն որոշման (այսուհետ՝ Որոշում) մեջ կատարել հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները՝

1) Որոշման N 2 և N 3 հավելվածներում վերնագրից հանել «, իսկ «հաշմանդամ երեխա» կարգավիճակը՝ մինչև 18 տարին լրանալը» բառերը.

2) Որոշումը լրացնել նոր՝ NN 4, 5, 6 հավելվածներով՝ համաձայն NN 1, 2, 3 հավելվածների՝

ա. Հիվանդությունների կամ ախտաբանական վիճակների ցանկը, որոնց դեպքում «հաշմանդամ երեխա» կարգավիճակը սահմանվում է մինչև 18 տարին լրանալը՝ առաջին փորձաքննության ժամանակ՝ համաձայն N 1 հավելվածի.

բ. հիվանդությունների կամ ախտաբանական վիճակների ցանկը, որոնց դեպքում «հաշմանդամ երեխա» կարգավիճակը սահմանվում է մինչև 18 տարին լրանալը՝ 2 տարի դիտարկումից հետո՝ համաձայն N 2 հավելվածի.

գ. հիվանդությունների կամ ախտաբանական վիճակների ցանկը, որոնց դեպքում «հաշմանդամ երեխա» կարգավիճակը սահմանվում է 5 տարի ժամկետով՝ համաձայն N 3 հավելվածի:

3) Որոշման N 1 հավելվածով հաստատված կարգի 31-րդ կետի «գ» ենթակետում «(առնվազն 7 տարվա ընթացքում բժշկասոցիալական փորձաքննության ոլորտում իրավասու պետական մարմինների դիտման պայմաններում, իսկ 2 և 4 տարի դիտման պայմաններում՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի հունիսի 13-ի N 780-Ն որոշման NN 2 և 3 հավելվածների)» բառերը փոխարինել «(բժշկասոցիալական փորձաքննության ոլորտում իրավասու պետական մարմինների կողմից 7-րդ տարվա դիտարկման ժամանակ, իսկ սույն որոշման NN 2 և 3 հավելվածների համաձայն՝ 2 և 4 տարի դիտարկումից հետո՝ համապատասխանաբար 2-րդ և 4-րդ տարվա դիտարկման ժամանակ)» բառերով:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Հավելված N 1

ՀՀ կառավարության 2019 թվականի
----- -ի N ----- -Ն որոշման

Հավելված N 4

ՀՀ կառավարության 2003 թվականի
հունիսի 13-ի N 780-Ն որոշման

ՑԱՆԿ

ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՄ ԱՆՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՆԵՐԻ, ՈՐՈՆՑ ԴԵՊՔՈՒՄ «ՀԱՇՄԱՆԴԱՄ ԵՐԵՒԱ» ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ ՍԱՀՄԱՆՎՈՒՄ Է ՄԻՆՉԵՎ 18 ՏԱՐԻՆ ԼՐԱՆԱԼԸ՝ ԱՈՎՁԻՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

1. Երիկամների խրոնիկական հիվանդություններ, իսեմ տերմինալ շրջան, ծրագրային հեմոդիալիզ (**N10-N16**)
2. Լյարդի ցիռոզ հեպատոսպլենոմեգալայայով և պորտալ հիպերտենզիայով 3-րդ աստիճանի(**K74**):
3. Բնածին անավարտ (անկատար) օստեոգենեզ (**0**):
4. Նյութափոխանակության բնածին, ժառանգական հիվանդություններ, հարաճուն (պրոգրեսիվոզ) ընթացքով, դեղակայուն, օրգանիզմի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով (մոլկովիսցիդոզ (**E84.1**), ացիդեմիա կամ ացիդուրիա(**E71.1**), գլյուտարիկացիդուրիա (**E72.2**), գալակտոզեմիա

- (E74.2)**, Ֆաբրիի, Գոխի Նիմանն-Պիկի հիվանդություններ **(2)**, մուկոպոլիսախարիդոզ **(E75.2)**, ֆենիլկետոնուրիա **(E70.0)**):
5. Պատանեկան արթրիտ **(3)**, կոնտրակտուրաներով, դեֆորմացիաներով՝ հենաշարժական ֆունկցիայի կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով:
  6. Համակարգային կարմիր գայլախտ **(1)**, ծանր ընթացքով, բարձր ակտիվությամբ, արագ հարաճուն (պրոգրեսիվոդ) ընթացքով, ներքին օրգանների ախտահարմամբ, օրգանիզմի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով, բուժման հեռանկարի բացակայությամբ:
  7. Համակարգային սկլերոզ **(0)**, տարածուն ձև, բարձր ակտիվությամբ, արագ հարաճուն (պրոգրեսիվոդ) ընթացքով, ներքին օրգանների ախտահարմամբ, օրգանիզմի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով, բուժման հեռանկարի բացակայությամբ:
  8. Դերմատոմիոզիտ**(1)**., ծանր ընթացքով, բարձր ակտիվությամբ, արագ հարաճուն (պրոգրեսիվոդ) ընթացքով, ներքին օրգանների ախտահարմամբ, օրգանիզմի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով, բուժման հեռանկարի բացակայությամբ:
  9. Բնածին բուլոզ էպիդերմոլիզ ծանր ընթացքով **(0)**:
  10. Օրգանիզմի կառուցվածքային չչտկվող խախտումներ:
  11. Ողնաշարի և ողնուղեղի զարգացման բնածին խախտումներ, կանգուն կեցվածքի, նյարդամկանային, հենաշարժական, զգայական ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով
  12. Բնածին քրոմոսոմային և գենետիկ խանգարումներ (Դաունի համախտանիշ), հարաճուն (պրոգրեսիվոդ) ընթացքով, անբարենպաստ կանխատեսմամբ, օրգանիզմի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարմամբ, այդ թվում հոգեկան և մտավոր ֆունկցիաների չափավոր, արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով **(0, F70-F79)**:
  13. Շիզոֆրենյայի տարբեր ձևեր, այդ թվում մանկական, հոգեկան ֆունկցիայի արտահայտված և խիստ արտահայտված խանգարում **(F20)**:
  14. Սիմպտոմատիկ, իդեոպատիկ էպիլեպսիա՝ նոպաների բուժման ռեզիստենտությամբ, արտահայտված կամ խիստ արտահայտված հոգեկան ֆունկցիայի խանգարմամբ **(G40)**:
  15. Մանկական ուղեղային լուծանք նյարդամկանային և հենաշարժական, լեզվական և խոսքի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով **(1)**:
  16. Բնածին պրոգրեսիվոդ նյարդամկանային հիվանդություններ՝ Դյուշենի միոդիստրոֆիա **(0)**, Վերդինգ-Գոֆմանի ողնուղեղային ամիոտրոֆիա **(G54)** և այլն:
  17. ՁԻԱՀ, երկրորդային հիվանդության տերմինալ փուլ **(B20-24)**:
  18. Շաքարային դիաբետ 1-ին տիպ (ինսուլինոկախյալ), միջին ծանրության, անկայուն ընթացքով, առանց բարդությունների **(E10)**:
  19. Մեկ կամ երկու աչքի կույրություն, տեսողության սրության անկում լավ տեսող աչքում կորեկցիայով 0,04, երկու աչքի տեսադաշտի նեղացում մինչև 10 աստիճան կայուն և անդառնալի փոփոխության հետևանքով

- (4 H54.0):**
20. Կույրխլություն:
  21. Բնածին բազմաթիվ արտրոգրիպոզ (**Q74.3**):
  22. Վերին վերջույթների կառուցվածքային խախտումներ՝ ուսագոտու, բազկային հողի, բազկի, նախաբազկի, դաստակի ամպուտացիաներ, 4-մատների բոլոր ֆալանգների բացակայություն, բացառությամբ 1-ին մատի, կամ 3-մատների բացակայություն 1-ին մատի ներառումով: Ստորին վերջույթների կառուցվածքային խախտումներ՝ ամպուտացիաներ. կոնք-ազդրային հողի (հողերի), ազդրի էկզարտիկուլացիա, ազդրի, սրունքի ծայրատ,թաթի բացակայություն (**S48, S58, S68, S78, S88, S98**)
  23. Անկիլոզացնող սպոնդիլիտ՝ հենաշարժական ֆունկցիայի կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով (**M45**):
  24. Չարորակ նորագոյացություններ (մետաստազներով և կրկնություններով) արմատական բուժումից հետո, հիվանդության անբուժելիություն (**C00 - C97**):
  25. Կոկորդի բացակայություն, վիրաբուժական հեռացումից հետո:
  26. Վերին և ստորին վերջույթների խոշոր հողերի արտահայտված կոնտրակտուրա ֆունկցիոնալ անհարմար դիրքով, էնդոպրոտեզավորման անհնարինություն:
  27. Բնածին վիրահատված հիդրոցեֆալիա՝ կանգուն կեցվածքի, նյարդամկանային, հենաշարժական, հոգեկան, զգայական ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով (**Q03**):

Հավելված N 2

ՀՀ կառավարության 2019 թվականի
----- -ի N ----- -Ն որոշման

Հավելված N 5

ՀՀ կառավարության 2003 թվականի

հունիսի 13-ի N 780-Ն որոշման

ՑԱՆԿ

ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՍ ԱՆՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՆԵՐԻ, ՈՐՈՆՑ ԴԵՊՔՈՒՄ «ՀԱԾՄԱՆԴԱՄ ԵՐԵՆԱ» ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ ՍԱՀՄԱՆՎՈՒՄ Ե ՄԻՆՉԵՎ 18 ՏԱՐԻՆ ԼՐԱՆԱԼԸ՝ 2 ՏԱՐԻ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄԻՑ ՀԵՏՈ

1. Գլխուղեղի և ողնուղեղի տարբեր ծագման ախտահարումներ, անվիրահատելի բարորակ նորագոյացություններ՝ կանգուն կեցվածքի, նյարդամկանային, հենաշարժական, հոգեկան, տեսողական, խոսքի և լիկվորոդինամիկայի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ

- արտահայտված խանգարումներով **(D33):**
2. Նյարդային համակարգի խրոնիկական հարաճուն (պրոգրեսիվոդ) հիվանդություններ (այդ թվում գլխուղեղի նեյրոեպենդիմալ հիվանդություններ) կանգուն կեցվածքի, նյարդամկանային, հենաշարժական, տեսողական, խոսքի ֆունկցիաների կայուն արտահայտված խանգարումներով:
  3. Սրտի ռիթմի խանգարումներ, որի դեպքում տեղադրված են սրտի ռիթմը վարող տարատեսակ սարքեր**(I44-45, I47-49):**
  4. Չշտկվող կղանքային, միզային խուղակներ, ստոմաներ **(N32, K91.4, J95.0):**
  5. Ոսկրա-մկանային համակարգի կառուցվածքային բնածին խախտումներ՝ կանգուն կեցվածքի, նյարդամկանային, հենաշարժական ֆունկցիաների կայուն արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարումներով:

Հավելված N 3

ՀՀ կառավարության 2019 թվականի
----- -ի N ---- -Ն որոշման

Հավելված N 6

ՀՀ կառավարության 2003 թվականի
հունիսի 13-ի N 780-Ն որոշման

ՑԱՆԿ

ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՍ ԱՌՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՆԵՐԻ, ՈՐՈՆՑ ԴԵՊԵՈՒՄ «ՀԱՇՄԱՆԴԱՄ ԵՐԵԽԱ» ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ ՍԱՀՄԱՆՎՈՒՄ Է 5 ՏԱՐԻ ԺԱՄԿԵՏՈՎ

1. Չարորակ նորագոյացություններ, այդ թվում սուր և խրոնիկ լեյկոզի ցանկացած ձև **(C00 - C97):**
2. Վաղ մանկական աուտիզմ, աուտիզմի այլ արտահայտման ձևեր **(O-F84.1):**
3. Սկոլիոզ 3-4 աստիճանի, արագ զարգացող, երկարատև և բարդ վերականգնողական բուժում պահանջող **(M41, Q67.5):**
4. Դիմա-ձևոտային շրջանի բնածին կամ ժառանգական կառուցվածքային խախտումներ (շրթունքների, կոշտ քիմքի և փափուկ քիմքի լրիվ երկատում և այլն)՝ մարսողական ֆունկցիայի կայուն՝ արտահայտված կամ խիստ արտահայտված խանգարմամբ **(Q35, Q36):**
5. Երկկողմանի նեյրոսենսոր ծանրալսողություն 3-4 աստիճանի, լսողական ապարատի կրման անարդյունավետություն, խոսքի խանգարումով **(H90.5- H91.3):**
6. Մանկական ուղեղային լուծանք նյարդամկանային և հենաշարժական, լեզվական և խոսքի ֆունկցիաների կայուն չափավոր արտահայտված խանգարումներով **(G80.1):**

7. Ոտնաթաթերի բնածին դեֆորմացիաներ (ծուռթաթուրյուն)
հենաշարժական ֆունկցիայի արտահայտված խանգարումով **(Q66)**: